

государства. Эмиль Дюркгейм отмечает, что не только промышленные и финансовые кризисы, несущие бедность и разорение, увеличивают число отклонений в поведении, но и благоприятные перемены оказывают то же влияние так как кризис является потрясением коллективного строя.

Значительным фактором аномии выступает как раз-таки пребывание несовершеннолетнего (малолетнего) в семье. А такие явления, как лишение родительских прав, жестокое обращение с ребенком, алкоголизм, безответственность, равнодушие и иные понятия, которые прямолинейно оказывают влияние на развитие ребенка, расширение его кругозора, причем не в самую лучшую сторону. Семья действительно обладает многими рычагами, способствующими формированию несовершеннолетнего (малолетнего), и практически во всем именно от нее зависит будущее ребенка. К сожалению, часть современного общества составляют также и дети-сироты, дети, оставшиеся без попечения родителей, которых воспитывают детский дом, дом-интернат. Небезызвестно, что в данном случае ситуация намного сложнее и напряженнее. Еще одним фактором необходимо признать какое-либо учреждение образования: школу, детский сад, поскольку оно должным образом влияет на формирование личности, ее социализацию, прежде всего.

И, рассмотрев некоторые из выделенных выше проблем, представляется возможным усиление мер воздействия государства посредством расширения сфер социальной политики (в том числе, на законодательном уровне), активизации молодежных объединений, организация досуга и иное.

Но главное – это безучастность государства в формировании, развитии и жизни в целом подрастающего поколения.

Петечел О.Ю.,

кандидат юридических наук, доцент, доцент
кафедры криминального права Юридического
института Прикарпатского национального
университету ім. В. Стефаника

ПСИХОЛОГІЯ ЖЕРТВИ ЗЛОЧИНУ ЯК САМОСТІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Юридична психологія як наука має невелику історію. Зародившись в другій половині ХІХ століття в межах вивчення окремих аспектів злочину та поведінки злочинця, сьогодні юридична психологія багатогранна та різновекторна наука.

Класично в системі юридичної психології виділяють чотири основні галузі (напрямки): правова психологія, кримінальна психологія, судова психологія та пенітенціарна психологія. Однак її активний розвиток в останні десятиліття призвів до того, що юридична психологія вже вийшла за рамки даної системи.

Так, у своїй праці «Теоретичні та методологічні засади юридичної психології» (1999 рік) М.В. Костицький виділяє шість напрямків юридичної психології: правова психологія, психологія правоохоронної та правозастосовчої діяльності, кримінальна психологія, пенітенціарна психологія, психологічні аспекти професійного відбору і психологічної підготовки, судово-психологічна експертиза.

А уже у праці «Становлення української юридичної психології та основні напрямки її розвитку» (2007 рік) М.В. Костицький розширює спектр основних напрямків наукових досліджень в галузі юридичної психології та виділяє:

- 1) теоретичні та методологічні основи юридичної психології;
- 2) правова психологія;
- 3) кримінальна психологія;
- 4) психологія юрисдикційної діяльності та її учасників;
- 5) психологія досудового розслідування;
- 6) психологія діяльності правоохоронних органів;
- 7) психологія праці юриста;
- 8) психологія оперативно-розшукової діяльності;
- 9) пенітенціарна психологія;
- 10) теорія та методика використання спеціальних психологічних знань в юрисдикційному процесі.

Незважаючи на таку різносторонність наукових розробок в галузі юридичної психології, більшість із них все-ж-таки спрямовані на вивчення злочину та злочинця, відносин між злочинцем та правоохоронним чи судовими органами. Однак слід відзначити, що останній час вектор уваги вчених переміщується зі злочинця на особу, що постраждала від злочину.

В юридичній психології немає єдиного підходу щодо поняття та змістовного наповнення даного напрямку наукових досліджень. Так, частина науковців визначає даний напрям як психологію жертви злочину в рамках кримінальної психології (Медведев В.С.) або як психологію потерпілого в межах судової психології (Коновалова В.О., Шепітько В.Ю., Сітковська О.Д.). При цьому визначають і різне спрямування досліджень у цій сфері. Одні вивчають жертву як учасника злочинного діяння, інші ж досліджують потерпілого як учасника кримінального провадження, часто вживаючи термін «жертва злочину».

Така ситуація призводить до безсистемності та фрагментарності наукових досліджень, такі питання, наприклад, як психологічні аспекти віктимологічної профілактики, примирення жертви зі злочинцем залишаються поза увагою.

Таким чином, на нашу думку, значний науковий потенціал у цій сфері дає підстави виділити самостійний напрям юридичної психології – психологію жертви злочину як окремих напрямків юридичної психології, що вивчає індивідуальні психологічні ознаки жертви злочину, її поведінку до, під час та після вчинення злочину, характер взаємодії слідчого при проведенні слідчих дій, психологічні основи віктимологічної профілактики та відшкодування завданої шкоди.

Сахнік О.В.,

кандидат психологічних наук, начальник науково-дослідної лабораторії науково-дослідного центру ІКВС НАВС

ДЕЯКІ ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ З РЕЗЕРВОМ КАДРІВ НА ВИСУНЕННЯ У ДЕРЖАВНІЙ ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

В умовах демократизації суспільства основні стратегічні цілі кадрової політики державних установ України полягають у формуванні оптимальної за призначенням соціально-професійної структури персоналу, здатного забезпечити успішне вирішення поставлених перед ним завдань, створенні такої системи роботи, що сприятиме відпрацюванню у кожного працівника професійного стилю поведінки, адекватного меті функціонування організації. Досягнути поставлених цілей можна лише з урахуванням принципів управління персоналом, що реалізують у створенні для кожного працівника можливостей для реалізації власних знань, вмінь та здібностей, а також у виборі надійних методів стимулювання професійного й особистісного росту підпорядкованого персоналу.

Ефективність впровадження зазначених принципів реалізації кадрової політики в установах державного значення обумовлює успішність роботи з працівниками за всіма пріоритетними напрямками, якими у першу чергу є систематичне та перспективне визначення можливих вакансій, потреб у певних категоріях персоналу, планування та проведення профорієнтаційних заходів з метою комплектування штатних посад органу (установи) фахівцями з необхідними характеристиками та рівнем професійної підготовки; впровадження заходів професійного